

שמי _____

שאלון מיפוי בהלכה | שבת

*מיועד לכיתות בוגרות לפי התוכנית החדשה - תשפ"ז

שאלה 1

מהו "ערב שבת"?

- יום שישי לאחר הדלקת נרות
- יום שישי לאחר הקידוש
- יום שישי לפני כניסת השבת
- יום חמישי ביום

שאלה 2

נרות שבת - כמה וממה? נכון או לא נכון

- מהדרים להדליק נרות בשמן זית. נכון/ לא נכון
- מנהג חב"ד להדליק נרות בחלב. נכון/ לא נכון
- גודל הנרות שידלקו לפחות חצי שעה עד צאת הכוכבים. נכון/ לא נכון
- מדליקים לפחות שתי נרות. נכון/ לא נכון
- אם מדליק נר אחד לא יוצא ידי חובה. נכון/ לא נכון
- מנהג חב"ד להדליק בנוסף לשתי הנרות עוד נר עבור כל ילד שנולד. נכון/ לא נכון
- תקנת הרבי, שגם בת שאינה נשואה, מדליקה נר אחד בברכה. נכון/ לא נכון

שאלה 3

א. קראו את ההלכה ומלאו את המשימות:

- מתחו קו תחת המקרה.
- הקיפו בעיגול את הדין.
- מתחו שני קווים תחת הטעם.

אשה שהתאחזה ונאָה לבינה קרוב לשבת, תדליק בבגדי חל. מפני
שאם תלך להתרחץ ולהתלבש, עלולה להתאחר בהדלקת הנרות ותבא
לידי ספק חלול שבת.

ב. השלימו את המושג הנכון:

הלכה זו היא _____ (לכתחילה/ בדיעבד)

שאלה 4

משפחת לוי חוגגת שבת ברית לבנם בבית הכנסת הקרוב.
זמן קצר לפני זמן הדלקת נרות, גברת לוי קיבלה שיחת טלפון מהקייטרינג,
שהם שכחו לאסוף את מגשי האוכל שהזמינו, והחנות עומדת להיסגר.
בעלה בלי רכב והוא לא זמין...

לגברת לוי יש בעיה:

אם היא תיסע לחנות להביא את האוכל קודם - היא תפספס את זמן הדלקת הנרות
בביתה.

אם היא תדליק נרות כרגיל - היא תקבל שבת ולא תוכל לנסוע כדי להביא את האוכל
לסעודה.

**גברת לוי לא מספיקה לנסוע, לחזור ולהדליק נרות.
האם מותר לה להדליק נרות ולעשות תנאי שלא מקבלת על עצמה את השבת,
ואז לנסוע?**

הקיפו נכון או לא נכון (סעיפים כה, כו)

1. לכתחילה, מותר לה לנסוע עד כניסת שבת- בלי לעשות תנאי. נכון / לא נכון
2. כן. מותר לה לנסוע אם עושה תנאי. נכון / לא נכון
3. התנאי צריך להיות אמירה בפה ולא לחשוב בלב. נכון / לא נכון
4. אם גברת לוי נוסעת, היא חייבת לקבל את השבת אחרי עשר דקות מזמן שהדליקה את הנרות. נכון / לא נכון

שאלה 5

ילדי כיתה ה' ארגנו שבת ביחד. בשבת הם נזכרו ששכחו להביא יין לקידוש.

- מה הם יכולים לעשות? כתבו נכון/ לא נכון
1. יוותרו על קידוש- בדיעבד. נכון / לא נכון
 2. אפשר לקדש על מיץ ענבים. נכון / לא נכון
 3. אפשר לקדש על החלות במקום על היין. נכון / לא נכון
 4. אפשר לקדש על כוס תה או מיץ תפוזים. נכון / לא נכון

שאלה 6

א. מה פירוש המושג "קידוש במקום סעודה" נכון/ לא נכון

1. אם עושים קידוש לא חייבים לעשות סעודה. נכון / לא נכון
2. הקידוש צריך להיות במקום שבו עושים את הסעודה. נכון / לא נכון
3. הסעודה צריכה להיות מיד לאחר הקידוש ללא הפסקה. נכון / לא נכון
4. אם רוצה לאכול אחר כך, יכול לאכול "מזונות". נכון / לא נכון
5. מי שמקדש במקום אחד ואוכל במקום אחר - בדיעבד, יוצא ידי חובת קידוש. נכון / לא נכון

ב. לפניכם שני אירועים. קבעו לגבי כל אירוע – האם יצאו ידי חובת קידוש?

מקרה א': משה קידש בבית הכנסת לאחר התפילה, אכל כזית עוגה ("מזונות"), ולאחר מכן הלך לביתו לאכול סעודת שבת.

הלכה: _____ (יצא / לא יצא)

מקרה ב': אריאל קידש בביתו והתכוון ללכת לשכנים לאכול את סעודת השבת מייד לאחר הקידוש.

הלכה: _____ (יצא / לא יצא)

שאלה 7

לפניכם הלכה מפרק ה' העוסקת בהלכות קידוש, התאימו בין פרטי ההלכה לגדרי ההלכה

ביום השַׁבָּת בְּסַעֲוֵדַת שְׁחִירִית, צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַל הַפֹּס. בְּקִדּוּשׁ זֶה לֹא מְבָרְכִים אֶת בְּרִכַּת הַקִּדּוּשׁ, אֲלָא מְבָרְךְ עַל הַיֵּין 'בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה' בְּלִבָּד. גַּם הַנָּשִׁים חַיְבּוֹת בְּקִדּוּשׁ זֶה. (סְעִיף יג)

גדרי ההלכה

מי

איך

מה

במה

מתי

ההלכה

ביום השבת בסעודות שחרית

צריך לקדש

על הכוס

בקידוש זה לא מברכים את ברכת הקידוש אלא מברכים על היין בורא פרי הגפן

גם הנשים חייבות בקידוש זה

שאלה 8

לפניכם הלכה, בספר הלכות והליכות חלק ב, שבת בפרק ז. קראו אותה ומלאו את המשימות.

נאמר: 'שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ' (דברים ה, יב). פִּיֶּצֶד שׁוֹמְרִים אֶת הַשַּׁבָּת? עַל יְדֵי שְׂבִיטָה מְמַלְאָהּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב 'וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת' (שמות כג, יב). וְכָל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, בָּטֵל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעֹבֵר עַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר 'לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה' (שמות כ, י).¹

א.

1. בהלכה שלפניכם יש שלושה פסוקים, סמנו קו תחת כל פסוק.
2. הקיפו בעיגול את המילה שרומזת שיש פסוק.
3. סמנו שני קווים תחת המקור של הפסוק בתורה.

ב. בהלכה כתוב, שמי שעושה מלאכה בשבת, מבטל 'מצוות עשה', ועובר על מצוות 'לא תעשה'.

השלימו, הפסוקים הקשורים למצוות עשה הם:

1. _____
2. _____

הפסוק שקשור למצוות לא תעשה הוא:

3. _____

שאלה 9

המושגים- "אב מלאכה" "תולדה". מה נכון או לא נכון מבין המשפטים הבאים.

ציינו V או X

1. אב מלאכה אסור מהתורה ותולדה אסורה מדרבנן. V/X
2. אב מלאכה - מלאכה שנעשתה במשכן ותולדה - מלאכה שדומה לאב המלאכה. V/X
3. אב מלאכה ותולדה אסור לעשות אותם מהתורה. V/X
4. אב מלאכה זוהי מלאכה יותר קשה ותולדה זוהי מלאכה יותר פשוטה וקלה. V/X

שאלה 10:

א. הילד הריח את העגבניה שהיתה מחוברת לאדמה. מה הבעיה בפעולה זו?

1. זוהי פעולה האסורה מן התורה משום אב מלאכה של 'קצירה'.
2. זוהי פעולה שהיא תולדה- דומה למלאכת קצירה ואסורה מן התורה.
3. זוהי פעולה שאסורה מ"גזירת חכמים"- שמא יקטוף.
4. אסור להריח בשבת ריחות.

ב. מה נכון או לא נכון מבין המשפטים הבאים. ציינו V או X

1. בשבת אסור לעשות רק מלאכות האסורות מהתורה. V/X
2. אם המלאכה לא אסורה מהתורה- פעמים רבות אסור לעשות אותה מדרבנן. V/X
3. 'גזירת חכמים' הם איסורים שקבעו חכמים כדי שלא יעברו בטעות על איסור מהתורה. V/X
4. 'איסור מהתורה' ממש אסור לעשות ואילו פעולה שאסור לעשות מ'גזירת חכמים'- לא נורא אם יעשו. V/X

הלכה במבט אישי...

שאלה 11

סמנו ✓ במקום המתאים לכם.

מצליח בדרך כלל	משתדל. מצליח לפעמים	צריך יותר להשתדל	
			א. מקפיד ללבוש בגדי שבת לפני כניסת השבת.
			ב. מקפיד להיות נוכח בשולחן שבת ולשמוע דבר תורה/ לומר דבר תורה, לנגן ניגונים.
			ג. מקפיד ללמוד תורה בשבת.
			ד. מקפיד ללכת לבית הכנסת בליל שבת וביום שבת.
			ה. מקפיד להתפלל את כל התפילות בשבת.
			ו. כשאני בבית הכנסת אני נוכח בתפילה, עוקב אחרי קריאת התורה, קדושה וכו'. שומר על רצינות ושקט בבית הכנסת.
			ז. מקפיד לא לאכול לפני קידוש ביום ובלילה
			ח. מקפיד לא לעשות מלאכה לפני הבדלה או לפני אמירת "ברוך המבדיל" / תפילת ערבית של מוצאי שבת.
			ט. מקפיד לא לאכול מהשקיעה ועד אחרי ההבדלה על היין.
			י. מתמצא ולומד את דיני שבת כדי להימנע מטעויות בשמירת השבת.

שאלה 12

בשבת יש הרבה הלכות... בחרו את ההיגד שמתאים לכם:

- א. אני מתחבר, ומברר על כל דבר אם מותר או אסור לעשות, משמח אותי להצליח לשמור שבת בהידור, ואשמח לדעת יותר.
- ב. אני שומר ב"ה שבת, אבל לא תמיד מברר עד הסוף את ההלכה, את הדברים העיקריים אני כבר יודע....
- ג. קשה לי בשבת. יש כל כך הרבה פרטי הלכה, מרגיש שחסר לי ידע, וגם רצון....

שאלה 13

בשנה זו נלמד בע"ה הלכות שבת.

מה ייתן לכם כח ויעזור לכם לשמור שבת ולהתכונן לשבת בשמחה?

- (יכולים לבחור כמה דברים).
- א. להבין מהי שבת, ולמה צריך לשמור שבת.
- ב. סיפורים ופעילויות שיחברו אותי לשבת
- ג. להבין יותר שהשבת היא ברכה לכל השבוע, ולמה היא כל כך חשובה
- ד. מבצעים כיתתיים ואישיים, שידרבנו אותי.
- ה. ללמוד הלכות, שאדע ואבין מה מותר ומה צריך לעשות בשבת.
- ו. משהו אחר

שאלה 14

א. כתבו מה הייתם רוצים לשדרג/ לשפר בשבת שלכם?

ב. מה יעזור לכם לעשות זאת? בחרו את הסעיף המתאים משאלה קודמת או חשבו על רעיון אחר.

שאלה 15

א. האם אתה אוהב את שיעורי ההלכה בכיתה?

א. לא כל כך

ב. לפעמים

ג. מאוד

ב. הסבר מדוע-

מה צלחה רבה